

A 1482/kultur

Fremlagt af:
Kultur- og
Uddannelsesudvalget

J.nr. 09-00267-1

Udvalgsforslag om håndhævelse af ophavsret på internettet

1. Udvalgets forslag

Kultur- og Uddannelsesudvalget foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at det undersøges og kortlægges, hvilken sammenhæng, der er mellem ophavsret og oplevelsesøkonomi, herunder i hvilken grad den teknologiske udvikling påvirker værditilvæksten for kunstnerne og ophavsretsbrancherne

at der skabes en platform, der sikrer dialog mellem politikere, kunstnere, producenter, forbrugere og andre interessenter på ophavsretsområdet og som faciliterer, at parterne selv aftaler og administrerer forretningsmodeller og tilsigter at sikre en effektiv beskyttelse af kunstneres og producenters ophavsrettigheder ved at mindske omfanget af ophavskrænkelser på nettet

at der etableres en parallel overvågning og gennemsyn af lovgivning på ophavsretsområdet og retssikkerhedsområdet i de nordiske lande og i forhold til EU med det formål, at lovgivningen harmoniseres

at der planlægges og igangsættes oplysningskampagner rettet mod skoler og børn og unge samt forbrugerorganisationer, der informerer om betydningen af ophavsret, og om hvad brud på denne kan have af konsekvenser for kunstnere, rettighedshavere og for samfundet generelt

at det undersøges, om muligheden for at oprette et uafhængigt råd eller organ på nationalt niveau, eventuelt i form af en allerede eksisterende offentlig instans, der får mulighed for, via direkte breve, at kontakte de store krænkere med information om, at der er ulovlige aktiviteter på deres forbindelse, som de bør stoppe eller gøre noget ved (det er IKKE internetudbydere og teleselskaber, der skal foretage en overvågning)

at der i ovennævnte at-satser tages hensyn til og respekteres, at internettet i dag har en helt central betydning for borgernes og internetbrugernes ytringsfrihed og adgang til at deltage i samfundet

Nordisk Råd

2. Baggrund

Skabelsen af kultur i de nordiske lande er grænseoverskridende i sin natur. På samme vis er også den teknologiske udvikling, hvilket understreges af den igangværende digitalisering af kulturmarkederne og af oplevelsesøkonomien generelt set. Grundlæggende er denne udvikling positiv, idet produktion og distribution, som før ikke var mulig, nu er muliggjort. Kunstnernes vilkår kan forbedres og forudsætningerne for at værker og produktioner kan spredes også. Men det forudsætter, at spredningen sker på lovlig og aftalebaseret vis. Imidlertid ser det ud til, at der er tegn på, at der sker krænkelse af ophavsretten overalt i Norden. Senest har "Pirate Bay-sagen" i Sverige og det svenske piratpartis indtog i Europaparlamentet sat markant fokus på det.

Overordnet er kunst og viden i digitaliseret form immateriel, så hvis man skal handle med kunst og viden, må man have et system, som sikrer, at man får betaling for den. Derfor er ophavsretten fuldstændig uundværlig.

Samtidig er eksempelvis musiksælget ramt af ny bundrekord i 2008 og er nu halveret i forhold til 2000. Branchen omsatte for 556 millioner kroner bare i Danmark. Igen er det faldende cd-salg skyld i nedturen, mens boomet i digitale downloads sikrede, at 2008 ikke var ren fiasko. Det ser således ud til, at nye digitale forretningsmodeller kan gå ind og erstatte de tidligere fysiske produkter.

Kultur- og Uddannelsesudvalget ønsker med dette initiativ at kortlægge, hvilke muligheder producenter og rettighedshavere har for at indføre nye forretningsmodeller (flat rate-løsning). Der bør udvikles nye, digitaliserede produkt- og distributionskoncepter, der er mere tilgængelige for forbrugerne. Og som producenter og kunstnere også kan profitere af. Yderligere skal de nordiske lande undersøge, hvordan en aftalelicensmodel og fælleskabsret kan harmoneres.

På EU niveau overvejer Kommissionen i øjeblikket, om man skal lovgive generelt om, at teleselskaberne får pligt til at lukke for internetforbindelsen hos EU's 500 mio. borgere, hvis forbindelsen er blevet brugt til at downloade piratkopieret materiale tre gange. Dette til trods for, at EU-Parlamentet for nylig har bakket op om en rapport, der tager afstand fra den franske model - "*3 strikes and you're out*" - og som dermed har sendt et kraftigt signal til Kommissionen om, at der skal findes en fornuftig balance mellem forbrugernes og rettighedshavernes interesser.

Kultur- og Uddannelsesudvalget i Nordisk Råd finder, at den franske model ikke er anvendelig i Norden eller i EU. I stedet bør man fra politisk side sikre, at forbrugernes interesser og rettigheder anerkendes i den digitale verden. I stedet kræves reel inddragelse af forbrugerne og forbrugerorganisationerne i debatten om forhandlingerne om bekæmpelse af digitalt pirateri eller ulovlig fildeling.

3. Høring

Håndhævelse af ophavsret på nettet og bekæmpelse af pirateri i de nordiske lande var til debat, da Kultur- og Uddannelsesudvalget i Nordisk Råd i september 2009 afholdt en høring om emnet på Åland. Udgangspunktet for høringen var "*At Norden skal finde en fælles/gemensam platform for at sikre forbrugere, kunstnere, teleudbydere og producenter i forhold til håndhævelse af ophavsret / copyright på nettet.*"

A 1482/kultur

Fremlagt af:
Kultur- og
Uddannelsesudvalget

J.nr. 09-00267-1

Der var et bredt udsnit af de forskellige aktører repræsenteret ved høringen: Peter Schönning, advokat, Antipiratgruppen i Danmark; Jan Rosen, professor Stockholms Universitet; Hans Marius Graasvold, underdirektør i Norges Forbrukerråd; Allan Bartroff, Senior Advisor TDC (ISP), Legal and Regulatory Affairs; Lars Henriksson jurist og Helena Woodcock, Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM); Sten Melin, kunstner og ordførende i Föreningen svenska tonsättare; Pär Nygårds, näringspolitisk expert, IT&Telekomföretag inom Almega, branschorganisation i Sverige.

Nordisk Råd

A 1482/kultur

Fremlagt af:
Kultur- og
Uddannelsesudvalget

J.nr. 09-00267-1

4. Udvalgets synspunkter

Den digitale udvikling er en del af nutiden og fremtiden. Den stiller store krav til alle, og det er ikke mindst en udfordring for industrien. Men en holdbar løsning indebærer, at forbrugernes rettigheder i den digitale verden også anerkendes, så hensynet til alle parter må finde et velafbalanceret niveau.

Inddragelse af forbrugerne og forbrugerorganisationerne i debatten og forhandlingerne om bekæmpelse af digitalt pirateri er således en nødvendighed. Forbrugernes rettigheder og retssikkerhed kan til tider være under pres i den digitale verden. Derfor bør det sikres, at også forbrugernes retssikkerhed og rettigheder indgår i løsningerne, således at der sikres en fornuftig balance mellem alle aktørers interesser.

En stor del af lovgivningen og retspraksis har i dag ganske vide rammer, når det gælder om at håndhæve ophavsretten på nettet set fra rettighedshavernes synspunkt. Men den internetbruger eller hjemmeside-ejer, som er genstand for rettighedshavernes retshåndhævelser, er i en langt mindre fordelagtig position. Derfor bør borgernes rettigheder også tilgodeses.

En stor del af indsatsen bør tillige rettes mod piratkopiering i forhold til de professionelle og systematiske krænkere. Der bør være metoder til at få dem bevidstgjorte om det uacceptable i deres adfærd. Og om fornødent, hvis oplysning og argumentation ikke ændrer deres adfærd, så må man skride ind over for dem med de sanktionsmuligheder, der allerede i dag gives i lovgivningen. Her vil det være en stor fordel, hvis de parter der er involveret i indholdsøkonomien, som bl.a. rettighedshavere, der leverer indhold, og internetudbydere, der giver mulighed for at distribuere det, går sammen om en indsats.

Erfaringer fra Storbritannien viser, at hvis man udsender oplysende breve til forbrugere, hvor det konstateres at der sker ulovligheder på deres IP-adresse (ejerens internet-forbindelse), så reagerer de fleste personer positivt og får sikret sin internetforbindelse mod ulovligheden. Og sker der fortsat en ulovlighed på den samme IP-adresse, modtager man endnu et brev om, at man bør sikre sig snarest mod denne ulovlige handling. Hvis misbruget så fortsætter kan det være nødvendigt at sætte yderligere ind, men så må det ske via domstolene, som vi kender det i dag.

Disse oplysningsbreve kan også give en vejledning i, hvordan man kan forhindre, at andre trænger sig ind på ens internetforbindelse og misbruger den, hvilket også kan være problemet for flere husstande. Der bør således udvikles en almindelig forståelse for at gribe ind, hvis det er personer i ens egen husstand, der står bag bevidste, ulovlige krænkelse.

Det er vigtigt at understrege, at det ikke er internetudbydere og teleselskaberne, der skal foretage en overvågning. Det handler ikke om, at udelukke nogen fra internettet og dermed afskære dem fra at være en del af videnssamfundet. Derimod handler det om at skabe et redskab til at ramme de, der helt bevidst og for nogens vedkommende helt professionelt, spekulerer i at krænke ophavsrettighederne.

5. Konklusion

På baggrund af ovenstående foreslår Kultur- og Uddannelsesudvalget, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at det undersøges og kortlægges, hvilken sammenhæng, der er mellem ophavsret og oplevelsesøkonomi, herunder i hvilken grad den teknologiske udvikling påvirker værditilvæksten for kunstnerne og ophavsretsbrancherne

at der skabes en platform, der sikrer dialog mellem politikere, kunstnere, producenter, forbrugere og andre interessenter på ophavsretsområdet og som faciliterer, at parterne selv aftaler og administrerer forretningsmodeller og tilsigter at sikre en effektiv beskyttelse af kunstneres og producenters ophavsrettigheder ved at mindske omfanget af ophavskrænkelser på nettet

at der etableres en parallel overvågning og gennemsyn af lovgivning på ophavsretsområdet og retssikkerhedsområdet i de nordiske lande og i forhold til EU med det formål, at lovgivningen harmoniseres

at der planlægges og igangsættes oplysningskampagner rettet mod skoler og børn og unge samt forbrugerorganisationer, der informerer om betydningen af ophavsret, og om hvad brud på denne kan have af konsekvenser for kunstnere, rettighedshavere og for samfundet generelt

at det undersøges, om muligheden for at oprette et uafhængigt råd eller organ på nationalt niveau, eventuelt i form af en allerede eksisterende offentlig instans, der får mulighed for, via direkte breve, at kontakte de store krænkere med information om, at der er ulovlige aktiviteter på deres forbindelse, som de bør stoppe eller gøre noget ved (det er IKKE internetudbydere og teleselskaber, der skal foretage en overvågning)

at der i ovennævnte at-satser tages hensyn til og respekteres, at internettet i dag har en helt central betydning for borgernes og internetbrugernes ytringsfrihed og adgang til at deltage i samfundet

Stockholm den 27. oktober 2009

Ásmundur Einar Daðason (VG)
Bente Dahl (RV), næstformand
Monica Green (S)
Bitten Høegh-Dam (S)
Katrin Dahl Jakobsen (Jvfl)
Mogens Jensen (S), formand

Mats Johansson (m)
Fredrik Karlström (ObS)
Per Olaf Lundteigen (Sp)
Gunn Olsen (A)
Gunilla Tjernberg (kd)

A 1482/kultur

Fremlagt af:
Kultur- og
Uddannelsesudvalget

J.nr. 09-00267-1